

การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
โดยใช้การวิจัยประสบการณ์ผู้ใช้
Developing Policy Proposals to Reduce Inequality in Quality Education
under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2
Using User Experience Research

คมชาญ มาตรา¹ เจษฎา Buahombura² ชนกชนม์ นาคนาม³ ธนภูมิ มาลี⁴
ชนะชน ประทุมทา⁵ ดาวรุวรรณ ถวิลการ⁶ และจตุภูมิ เขตจัตุรัส⁷

Komchan Matra¹ Jedsada Buahombura² Chanokchon Naknam³ Thanaphum Malee⁴
Chanachon Prathumtha⁵ Dawruwan Thawinkarn⁶ and Jatuphum Khetjaturat⁷

¹⁻⁵นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

⁶⁻⁷อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹⁻⁵Student in Master of Education Department of Educational Administration
Faculty of Educational Khon Kaen University.

⁶⁻⁷Lecturer in Faculty of Educational Khon Kaen University

Corresponding Author e-mail: chanachon.pr@kkumail.com

Received: 2024-11-14 Revised: 2024-11-26 Accepted: 2024-11-28

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประสบการณ์ผู้ใช้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยใช้การวิจัยประสบการณ์ผู้ใช้ 2) สร้างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 และ 3) ประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัย คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 14 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1.ข้อเสนอเชิงนโยบายจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเพื่อร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ได้แก่ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการจัดสรรอัตราค่าจ้าง ด้านสุขภาพและความปลอดภัย และด้านการเข้าถึงทรัพยากรทางการเรียนการสอน 2.การสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้าน

การศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และแนวปฏิบัติ และ 3.การประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ (Keywords): ข้อเสนอเชิงนโยบาย; ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา; วิจัยประสบการณ์ผู้ใช้

Abstract

This research employed User Experience (UX) Research with the objectives 1) to examine the current and desired states of reducing educational inequality under the jurisdiction of the Kalasin Primary Educational Service Area Office 2, 2) to develop policy recommendations for addressing educational inequality, and 3) to evaluate the proposed policies. The study adopted a qualitative research framework, focusing on the Kalasin Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 14 participants, including educational administrators, school administrators, and educational personnel, selected through purposive sampling. The research instruments included a semi-structured interview and an evaluation form assessing propriety, feasibility, and utility. Data analysis involved calculating the mean and standard deviation. The findings revealed three key outcomes: 1) policy recommendations emerged from content analysis, encompassing budget allocation, personnel distribution, health and safety, and access to educational resources; 2) six components of the policy recommendations were formulated, including vision, mission, goals, objectives, strategies, and practices; and 3) the proposed policies were highly rated in terms of propriety, feasibility, and utility.

Keywords: Policy Recommendations; Educational Inequality; User Experience Research

บทนำ (Introduction)

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นปัญหาใหญ่ที่ขัดขวางการพัฒนาที่ยั่งยืนในหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยซึ่งองค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้เป็นเป้าหมายสำคัญภายใต้ "เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน" (Sustainable Development Goals: SDGs) ในเป้าหมายที่ 10 โดยมุ่งลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ (อุทัย ปริญาสุทธีรัตน์, 2563) ปัญหานี้สะท้อนชัดในหลายมิติของสังคมไทยและกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของประชาชน รวมทั้งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) โดยในประเทศไทย รัฐบาลได้ดำเนินการปรับแนวทางการพัฒนาภายใต้กรอบ SDGs ขององค์การสหประชาชาติให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ซึ่งให้ความสำคัญ

กับการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยมีการออกนโยบายต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นไปยังการจัดการศึกษาอย่างเท่าเทียม การเรียนฟรี การอุดหนุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (มาตรา 54) รวมถึงพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่ตั้งเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน (ธนกร วรพิทักษ์มาน, 2564)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงมีความแตกต่างอย่างมากในเชิงคุณภาพระหว่างโรงเรียนต่าง ๆ (ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ์, 2563) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ห่างไกลและจังหวัดที่มีความยากจนสูง เช่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงกับความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างชัดเจน (สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีความยากจนสูงสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และติดอันดับ 1 ใน 10 จังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนมากที่สุดในประเทศ (สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาจึงเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและทัดเทียมยังเป็นเรื่องที่ทำนายสำหรับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ซึ่งประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ ความพร้อมของครอบครัว และการขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม

การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จึงจำเป็นต้องใช้แนวทางเชิงนโยบายที่มาจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในพื้นที่ เพื่อกำหนดนโยบายที่มีความสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นและปัญหาที่เกิดขึ้นจริง นโยบายที่เกิดขึ้นควรมีคุณลักษณะของการเป็นนโยบายที่มีพลังขับเคลื่อนเข้ากันได้กับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของการศึกษาในพื้นที่ รวมทั้งต้องทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่าปัญหาหลักที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การขาดแคลนทรัพยากรครูที่มีคุณภาพ งบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา และการขาดการกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียมระหว่างโรงเรียนในพื้นที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างโรงเรียนในภูมิภาคต่าง ๆ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในระดับประเทศ

ในการวิจัยนี้ จึงมุ่งเน้นการศึกษาองค์ประกอบเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ด้านคุณภาพในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยใช้การวิจัยประสบการณ์ผู้ใช้ สร้างการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกระดับ ทั้งนี้เพื่อให้ได้กรอบและแนวทางในการพัฒนาให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบริบทการบริหารงานสถานศึกษา ตลอดจนการนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยหวังว่างานวิจัยนี้จะ

เป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยใช้การวิจัยประสบการณ์ผู้ใช้ (user experience)
2. เพื่อสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
3. เพื่อประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประสบการณ์ผู้ใช้ แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ โดยเก็บข้อมูลผสมผสานระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยการวิจัยประสบการณ์ผู้ใช้

ขั้นตอนดำเนินการ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และรายงานที่เกี่ยวข้องกับความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
2. นำองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์มาใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) สอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการลดความเหลื่อมล้ำในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.981
3. ลงพื้นที่สัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 4 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ท่าน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 5 ท่าน
4. นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อระบุปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความเหลื่อมล้ำและความต้องการในการพัฒนาการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา : ประกอบด้วยครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งเลือกมาด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 14 คน

ระยะที่ 2 สร้างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ขั้นตอนดำเนินการ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 โดยการหาความถี่ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างเพื่อระบุแนวทางที่เป็นไปได้ในการลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา

2. การยกร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

3. ตรวจสอบเพื่อสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้วยการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญหน่วยงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา : ประกอบด้วยครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งเลือกมาด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 14 คน

ระยะที่ 3 ประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ขั้นตอนดำเนินการ

1. ประเมินข้อเสนอเชิงกลยุทธ์โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน จำนวน 312 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อประเมินความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การปรับปรุงข้อเสนอเชิงนโยบายตามผลการประเมิน และจัดทำรายงานสรุปผลการวิจัยเพื่อเสนอแนะและนำไปใช้ในระดับพื้นที่และระดับชาติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร : ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 1,430 คน

กลุ่มตัวอย่าง : จำนวน 312 คน ได้จากการเปิดตารางประมาณขนาดกลุ่ม (ตารางยามานะ: Taro Yamane) ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) แบบออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอในเขตบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นชั้นในการสุ่ม

ครอบคลุม 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอยางตลาด อำเภอห้วยเม็ก อำเภอท่าคันโท อำเภอหนองกุงศรี และอำเภอฆ้องชัย

ขั้นตอนที่ 2 ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยการแบ่งสถานศึกษาตามขนาดโรงเรียน เล็ก กลาง ใหญ่

ขั้นตอนที่ 3 การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรแต่ละกลุ่มอย่างครบถ้วน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 312 คน

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยใช้ การวิจัยประสบการณ์ผู้ใช้ (User Experience)

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยใช้การวิจัยประสบการณ์ผู้ใช้ (User Experience) ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการจัดสรรอัตรากำลัง ด้านสุขภาพและความปลอดภัย และด้านการเข้าถึงทรัพยากรทางการเรียนการสอน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) กับกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ซึ่งได้ข้อมูลประสบการณ์ผู้ใช้ตามผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 : แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาจากข้อมูลประสบการณ์ผู้ใช้

ด้าน	ข้อค้นพบที่สำคัญที่นำไปสู่ร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย
การจัดสรรงบประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> - การขาดแคลนงบประมาณ - งบประมาณไม่สอดคล้องกับความต้องการ - กระทบต่อการจัดการเรียนการสอน - การระดมทรัพยากรจากภายนอก - ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอน
การจัดสรรอัตรากำลัง	<ul style="list-style-type: none"> - การขาดแคลนครู - การจัดสรรอัตรา กำลังครู - ผลกระทบจากการอบรม/สัมมนา - การใช้ครูอัตราจ้าง - ความเชี่ยวชาญของครู
สุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - การให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในสถานศึกษา

ด้าน	ข้อค้นพบที่สำคัญที่นำไปสู่ร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย
และความปลอดภัย	- การพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านสุขภาพและความปลอดภัย - การกำกับติดตาม ดูแลเรื่องสุขภาพและความปลอดภัย - การส่งต่อหน่วยงานภายนอกเพื่อให้ความช่วยเหลือ
การเข้าถึงทรัพยากร ทางการเรียนการสอน	- ข้อจำกัดด้านงบประมาณ - การจัดสรรงบประมาณที่ยืดหยุ่น - การจัดการทรัพยากรร่วมกัน - ระดมทรัพยากรจากแหล่งอื่น ๆ

2. ผลสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู เพื่อรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) พบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

2.1 วิสัยทัศน์ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นองค์กรบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นพลเมืองโลกอย่างยั่งยืน บริหารอัตรากำลังและงบประมาณอย่างเสมอภาค โปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่งเสริมความปลอดภัยและสุขภาวะที่ดี

2.2 พันธกิจ คือ 1) บริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม 2) จัดสรรครูให้เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอน เพื่อให้ครูสามารถมุ่งเน้นการสอนได้อย่างเต็มที่และเสริมสร้างคุณภาพการศึกษา 3) สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ 4) พัฒนาระบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา 5) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

2.3 เป้าหมาย คือ 1) ลดความเหลื่อมล้ำโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียน 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน มีทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน 3) สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและปลอดภัย 4) เขตพื้นที่การศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นที่ยอมรับ

2.4 วัตถุประสงค์ คือ 1) สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับนักเรียนทุกระดับชั้น 2) เพื่อพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูมืออาชีพ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ และพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย 3) เพื่อสร้างความปลอดภัยและสุขภาวะที่ดีให้นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา 4) เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ 5) เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

2.5 กลยุทธ์ คือ 1) พัฒนาระบบบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) ยกกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล 3) เสริมสร้างความปลอดภัยและสุขภาวะในสถานศึกษา 4) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา 5) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา

2.6 แนวปฏิบัติ คือ 1) พัฒนาระบบบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ 1.1) จัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความต้องการของสถานศึกษาอย่างแท้จริง 1.2) พัฒนาระบบการนิเทศภายในให้เข้มแข็ง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 1.3) ใช้ระบบ 3 ทีม (ทีมนำ ทีมปฏิบัติ ทีมสนับสนุน) ในการขับเคลื่อนนโยบายและโครงการต่าง ๆ 2) ยกกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล 2.1) พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.2) ส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย และนำเอานวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ 2.3) จัดสรรอัตรากำลังครูตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. และสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู 3) เสริมสร้างความปลอดภัยและสุขภาวะในสถานศึกษา 3.1) ดำเนินการตามนโยบายของศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัยของ สพฐ. เพื่อสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา 3.2) จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เช่น วันกีฬา (Sport Day) ทุกวันพุธ 3.3) จัดทำโครงการ "ถุงปันสุข" เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน 4) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา 4.1) สนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีโดยการแลกเปลี่ยนระหว่างสถานศึกษาในเขตพื้นที่ในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น 4.2) สนับสนุนให้โรงเรียนมีระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพเพื่อการบริหารและพัฒนาผู้เรียน 4.3) ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนของครู 5) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา 5.1) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5.2) สร้างเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษา 5.3) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาในเขตพื้นที่ด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ

3. ผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ผู้วิจัยได้นำเสนอ ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 แก่ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ได้ผลการประเมิน ดังนี้

3.1 วิสัยทัศน์ มีผลการประเมินทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับดีมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.60, S.D = 0.55) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X}$ = 4.80, S.D = 0.45) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.80, S.D = 0.45)

3.2 พันธกิจ มีผลการประเมินทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับดีมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.69, S.D = 0.46) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X}$ = 4.74, S.D = 0.48) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.77, S.D = 0.47)

3.3 เป้าหมาย มีผลการประเมินทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับดีมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.71, S.D = 0.23) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X}$ = 4.74, S.D = 0.43) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.80, S.D = 0.24)

3.4 วัตถุประสงค์ มีผลการประเมินทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับดีมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.80, S.D = 0.45) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X}$ = 4.80, S.D = 0.45) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.80, S.D = 0.45)

3.5 กลยุทธ์ มีผลการประเมินทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับดีมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.68, S.D = 0.48) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X}$ = 4.76, S.D = 0.44) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.80, S.D = 0.41)

3.6 แนวปฏิบัติ มีผลการประเมินทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับดีมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.75, S.D = 0.44) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X}$ = 4.80, S.D = 0.41) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.85, S.D = 0.36)

ผลการประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีผลการประเมินทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับดีมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.71, S.D = 0.51) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X}$ = 4.78, S.D = 0.49) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.78, S.D = 0.45) แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 : ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อ ลดความเหลื่อมล้ำด้าน การศึกษาที่มีคุณภาพ	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ความเป็นประโยชน์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
วิสัยทัศน์	4.60	0.55	4.80	0.45	4.80	0.45
พันธกิจ	4.69	0.46	4.74	0.48	4.77	0.47
เป้าหมาย	4.74	0.43	4.80	0.24	4.71	0.23
วัตถุประสงค์	4.80	0.45	4.80	0.45	4.80	0.45
กลยุทธ์	4.68	0.48	4.76	0.44	4.80	0.41
แนวปฏิบัติ	4.75	0.44	4.80	0.41	4.85	0.36
รวม	4.71	0.51	4.78	0.49	4.78	0.45

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยใช้การวิจัยประสบการณ์ผู้ใช้ ผู้วิจัยสรุปและอภิปรายผล แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา พบว่ามีข้อค้นพบสำคัญหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณ การจัดการอัตราค่าเล่าเรียน การจัดการสุขภาพและความปลอดภัยในโรงเรียน และการเข้าถึงทรัพยากรทางการเรียนการสอน โดยมีประเด็นหลักที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการศึกษาดังนี้ 1) ด้านการจัดสรรงบประมาณ การขาดแคลนงบประมาณส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน การจัดสรรทรัพยากรไม่เพียงพอทำให้โรงเรียนขาดความสามารถในการจัดหาสื่อการสอนที่ทันสมัยหรือพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ การระดมทรัพยากรจากภายนอก เช่น ภาคเอกชนหรือชุมชน เป็นทางเลือกหนึ่งที่มีความสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเป็นแนวทางที่โรงเรียนขนาดเล็กต้องนำมาใช้ในการปรับตัว สอดคล้องกับการวิจัยของ ปังปอนด์ รักอำนายกิจ และศิริพงศ์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2558) ได้ศึกษางบประมาณการศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อค้นพบในประเทศไทย พบว่า สัดส่วนครูและงบประมาณทางการศึกษามีผลต่อคะแนนสอบของนักเรียนในทั้งสามรายวิชาที่วิเคราะห์ (คณิตศาสตร์ภาษาไทย และ วิทยาศาสตร์) โดยงบประมาณทางการศึกษามีผลมากกว่าในการเรียนในระดับที่สูงขึ้น แต่สัดส่วนครูมีผลมากกว่าในระดับประถมศึกษา 2) ด้านการจัดสรรอัตราค่าเล่าเรียน การขาดแคลนครูและการจัดสรรอัตราค่าเล่าเรียนที่ไม่เหมาะสมส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา โรงเรียนหลายแห่งมีจำนวนครูไม่เพียงพอ ส่งผลให้นักเรียนไม่ได้รับการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ การจัดสรรครูอัตราจ้างที่ขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะทางยิ่งทำให้การเรียนรู้นักเรียนด้อยประสิทธิภาพ การอบรมและสัมมนาที่ทำให้ครูต้องออกจากโรงเรียนในระยะเวลานานก็เป็นปัญหาที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนในระยะสั้น สอดคล้องกับ Pholphirul, P., Rukumnuaykit, P., & Teimtad, S. (2023) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงพบว่า การขาดแคลนครูและการจัดสรรอัตราค่าเล่าเรียนที่ไม่มีประสิทธิภาพเกิดจาก 1. ความไม่สอดคล้องระหว่างอุปทานและความต้องการของครู ประเทศไทยผลิตบัณฑิตด้านการศึกษาในจำนวนมาก ขณะที่ตำแหน่งครูมีจำกัด ควรมีการประมาณจำนวนครูที่จำเป็นให้แม่นยำและจัดการการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการจริงในโรงเรียน 2. ความไม่เท่าเทียมในการจัดสรรทรัพยากรครู: โรงเรียนขนาดใหญ่ในเมืองมีครูเพียงพอ แต่โรงเรียนขนาดเล็กในชนบทมีขาดแคลนครู ควรมีการจัดสรรตำแหน่งครูเพิ่มเติมให้กับโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลพร้อมสิ่งจูงใจ เช่น ค่าตอบแทนที่สูงขึ้น และ 3. การจัดการบุคลากรครูที่ไม่เหมาะสม: กระบวนการสรรหาครูมีความไม่โปร่งใส และบางครั้งใช้เกณฑ์ที่ไม่เหมาะสม ควรปรับปรุงกระบวนการสรรหาครูให้มีมาตรฐานและให้โรงเรียนมีอำนาจในการเลือกครู 3) ด้านสุขภาพและความปลอดภัยในสถานศึกษา ความปลอดภัยและสุขภาพของนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ โรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับการจัดการด้านสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียนและครู การพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านสุขภาพและความปลอดภัย รวมถึงการตรวจสอบและติดตามดูแลอย่างสม่ำเสมอเป็นเรื่องจำเป็นใน

การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ สอดคล้องกับการวิจัยของ กนกอร อุ่นสถานนท์ (2563) ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการบริหารด้านความปลอดภัยแตกต่างกันทั้งโดยภาพรวม และ 4) ด้านการเข้าถึงทรัพยากรทางการเรียนการสอน การเข้าถึงทรัพยากรทางการเรียนการสอนยังคงเป็นปัญหาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะข้อจำกัดด้านงบประมาณและการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียม โรงเรียนจำเป็นต้องมีการจัดการทรัพยากรที่ยืดหยุ่นและการประสานความร่วมมือจากหลายฝ่าย เช่น ชุมชนหรือภาคเอกชน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนและพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษากนกภรณ์ เทสินโทชิตี (2560) พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านบุคลากรทางการศึกษา และปัจจัยด้านอุปกรณ์สื่อ/ เทคโนโลยี

2. ผลการศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยใช้การวิจัยประสบการณ์ผู้ใช้ ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติ ซึ่งมีผลการประเมินทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยประสบการณ์ผู้ใช้อย่างเป็นระบบ มีการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างลุ่มลึก ถอดบทความจากประสบการณ์ของผู้ใช้ ได้แก่ ผู้บริหาร การศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและครูในด้านความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับ (ณัชชา มหปญญา นนท์, 2566) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในประเทศไทย พบว่าความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในประเทศไทยมีสาเหตุจากปัจจัยหลายด้าน ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ครอบครัวที่มีรายได้น้อยไม่สามารถสนับสนุนการศึกษาอย่างเหมาะสมได้ เช่น การขาดเงินทุนสำหรับค่าเดินทาง ค่าอุปกรณ์ หรือค่าครูพิเศษ ทำให้เด็กในครอบครัวยากจนมักเข้าไม่ถึง การศึกษาคุณภาพต่ำ ความเหลื่อมล้ำทางภูมิศาสตร์ เด็กในชนบทหรือพื้นที่ห่างไกลมีโอกาสเข้าถึง โรงเรียนที่มีคุณภาพต่ำกว่าเมื่อเทียบกับเด็กในเมือง เนื่องจากขาดทรัพยากรและบุคลากรที่มีคุณภาพ การบริหารจัดการที่ไม่เท่าเทียมกัน การกระจายทรัพยากรและงบประมาณที่ไม่ทั่วถึง รวมถึงการขาด การสนับสนุนที่เพียงพอต่อโรงเรียนขนาดเล็ก ส่งผลให้คุณภาพการศึกษามีความแตกต่างระหว่าง โรงเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับพระมหาจักรพันธ์ จุกกวโร (นะวะแก้ว) (2563) ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มโอกาสกับเยาวชนบนพื้นที่สูงทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการ สร้างแหล่งเรียนรู้ ด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ด้านการแนะแนวทางการประกอบอาชีพ และ

ด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลกับผู้เรียน ซึ่งมีจำนวนของโรงเรียนที่มีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาค่อนข้างมากสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่มีคุณภาพไปใช้ในการจัดการศึกษา หรือกำหนดนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่มีคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนต่อไป

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนสถานศึกษาในสังกัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ควรพิจารณาการปรับปรุงนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของแต่ละโรงเรียน เพื่อสร้างความยืดหยุ่นและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยเน้นการศึกษาเชิงลึกในเรื่อง การบริหารจัดการงบประมาณ การสนับสนุนจากชุมชน และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกภรณ์ เทสินทโชติ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กนกอร อุ่นสถานนท์. (2563). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยและนวัตกรรมปริทัศน์, 10(2), 1 - 14
- ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ. (2563). เหลื่อมล้ำในวัยเรียน: สองทศวรรษของความเหลื่อมล้ำทางคุณภาพการศึกษา และ การจัดสรรทรัพยากรระดับพื้นที่ของประเทศไทย. ใน ฌพล สุดใส และพลอย ธรรมมาริรานนท์ (บ.ก.), ชีวิตที่เหลื่อมล้ำ: เหลื่อมล้ำตลอดชีวิต. (น.185 - 206). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัชชา มหปัญญาานนท์. (2566). ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในประเทศไทย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 17(1), 21 - 45.
- ธนกร วรพิทักษานนท์. (2564). ผลกระทบของความเหลื่อมล้ำในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนไทย. วารสารวิจัยวิชาการ, 5(6), 203 - 216.

- ปังปอนด์ รักอำนายกิจ และ ศิริพงษ์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2558). งบประมาณการศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: ข้อค้นพบในประเทศไทย. วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 9(2), 88 – 108.
- พระมหาจักรพันธ์ จุกกวโร (นวะะแก้ว). (2563). แนวทางการพัฒนาศักยภาพและโอกาสทางการศึกษาของเยาวชนบนพื้นที่สูงในจังหวัดตาก. วารสารปัญญาปณิธาน, 5(1), 119 - 131.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). รายงานการติดตามความก้าวหน้าการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย ภายใต้ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม แผนพัฒนาฯฉบับที่ 12. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อุทัย ปริญาสุทธินันท์. (2563). การพัฒนาชุมชนแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนา ประเด็นปัจจุบันและกรณีศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Pholphirul, P., Rukumnuaykit, P., & Teimtad, S. (2023). Teacher shortages and educational outcomes in developing countries: Empirical evidence from PISA-Thailand. *Cogent Education*, 10(2), 1 – 26.